

Forskarskolan i hälsovetenskap (FiH)
Ulrika Markne, Samordnare

**FORSKNINGSPROJEKT för PRESUMTIVA DOKTORANDER att söka inför
erbjudande om studieplats i Forskarskolan i hälsovetenskap och
antagning som doktorand till Karolinska Institutet med kursstart
1 september, 2025**

Huvudhandledare: Susanne Andermo, docent
Susanne.andermo@ki.se
070-0645813

Projekttitel: **En skolbaserad intervention för att främja psykisk
hälsa, kognition och skolprestation hos ungdomar
med särskilda behov**

Sammanfattning doktorandprojekt (max 1 sida)

Bakgrund

Ungdomar med särskilda behov, såsom neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, står ofta inför psykiska och akademiska utmaningar. De vanligaste av dessa funktionsnedsättningar är ADHD och autism. Dessa tillstånd förekommer ofta med känsloregleringssvårigheter, ångest, sömnproblem och andra psykiska problem. Trots att fysisk aktivitet har visat sig vara fördelaktigt för ungdomar, är det få ungdomar som når upp till de rekommenderade aktivitetsnivåerna, och ungdomar med ADHD och autism är mindre fysiskt aktiva än sina jämnåriga utan sådana funktionsnedsättningar.

Syfte/Frågeställningar

Det övergripande målet med projektet är att utveckla, anpassa, implementera och utvärdera en skolbaserad intervention med fysisk aktivitet för ungdomar med särskilda behov. Specifika syften/frågeställningar är:

1. Hur kan en hälsofrämjande intervention, som inkluderar fysisk aktivitet, utvecklas och anpassas för ungdomar med särskilda behov.
2. Hur påverkar en skolbaserad intervention med fokus på fysisk aktivitet emotionsreglering hos ungdomar i resursskolor?

3. Vilka effekter har en skolbaserad fysisk aktivitetsintervention på psykisk hälsa, kognitiva funktioner och akademisk prestation bland ungdomar i resursskolor?
4. Hur har interventionen implementerats bland ungdomar i åldern 13-16 år, med fokus på dos, följsamhet, anpassningar, genomförbarhet, acceptans och vilka hindrande och främjande faktorer har identifierats vid genomförandet av interventionen?

Metoder

Projektet har en mix av kvalitativa och kvantitativa metoder. I utvecklings- och implementeringsprocessen kommer elever och lärare vara delaktiga i att samskapa interventionen. Därefter kommer interventionen utvärderas, och data kommer att samlas in före- och efter interventionen som genomförs under ett läsår i högstadiet. Primärt utfall är emotionsreglering som kommer att mätas med enkät. Data på sekundära utfall kommer samlas in med enkäter, accelerometri för fysisk aktivitet, ett datorbaserat testbatteri för kognitiva funktioner samt betyg och skolnärvaro. En processutvärdering, inkluderande en kvalitativ datainsamling, med fokusgrupper, intervjuer och lärares dokumentation kommer också att genomföras.

Planerade studier

I projektet ingår följande delstudier:

- En samskapande utvecklingsfas innehållande: (1) workshops med skolpersonal och familjer.
- En experimentell Single Case-studie baserad på upprepade faser av mätningar och införande respektive borttagande av insatsen (ABA design).
- En klusterrandomiserad intervention i 12 resursskolor (6 intervention/ 6 kontroll),
- En processutvärdering, inkluderande dos, följsamhet, genomförbarhet och acceptans.

Betydelse

Nya strategier behövs för att förebygga psykisk ohälsa bland ungdomar med särskilda behov. Samskapande är viktigt för att inkludera deras perspektiv. Positiva resultat kan leda till spridning i skolor och ny lagstiftning, samt förbättrad samverkan mellan aktörer.